

Bitcoin: 4+1 λόγοι που παραπέμπουν σε... φούσκα

27/Δεκ/2017 00:07

Του Χαράλαμπου Αγγελετόπουλου

Η παραμυθένια άνοδος του Bitcoin το 2017 είναι γνωστή σε όλους. Είναι επίσης γνωστό, από τα παιδικά μας χρόνια, ότι σε κάθε παραμύθι υπάρχει και ένας δράκος. Συνήθως εμφανίζεται ξαφνικά, αλλάζοντας την πλοκή της ιστορίας. Ο σκοπός του συγκεκριμένου κειμένου είναι να τον αναζητήσει προτού αυτός εμφανιστεί απρόσμενα και "κάψει" κεφάλαια και αποταμιεύσεις.

Ας ξεκινήσουμε τη δική μας ιστορία περιγράφοντας πώς δουλεύει το χρήμα. Μέχρι τα μέσα περίπου του 20ού αιώνα υπήρχε ο "χρυσός κανόνας". Όλα τα χρήματα σε κυκλοφορία αντιστοιχούσαν σε αποθέματα χρυσού. Ο κάτοχος των 100 δολαρίων μπορούσε να πάει στην τράπεζα και να τα ανταλλάξει με ανάλογη ποσότητα πολύτιμου μετάλλου. Με αυτόν τον τρόπο, μια χώρα μπορούσε να αυξήσει την προσφορά του χρήματος είτε μέσω της εξόρυξης νέου χρυσού είτε "κλέβοντας" τον χρυσό μιας άλλης χώρας μέσω του διεθνούς εμπορίου. Ένα νόμισμα γινόταν πληθωριστικό μόνο όταν το σύνολό του σε κυκλοφορία ξεπερνούσε τα αποθέματα της εκάστοτε Κεντρικής Τράπεζας σε φυσικό χρυσό.

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, οι οικονομίες άρχισαν να λειτουργούν με το σύστημα "κλασματικού αποθέματος", μέσω του οποίου οι Κεντρικές Τράπεζες δημιούργησαν χρήμα από το "μηδέν". Στην ουσία, εγκαταλείποντας τον "χρυσό κανόνα", διατηρούσαν ένα ποσοστό σε αποθεματικά των χρημάτων σε κυκλοφορία. Το αποτέλεσμα ήταν η κυκλοφορία του χρήματος να εξαρτάται πλέον από την οικονομική δραστηριότητα, με την παροχή χρήματος από τις Κεντρικές Τράπεζες άμεσα ή έμμεσα από τις εμπορικές τράπεζες, μέσω της αύξησης των δανείων σε επιχειρήσεις και ιδιώτες. Εξετάζοντας τα δύο συστήματα με ένα σενάριο, ας υποθέσουμε ότι ένας αγρότης θέλει χρήματα για να αγοράσει γη. Θα έπρεπε να περιμένει μέχρι η Κεντρική Τράπεζα να αυξήσει τα αποθέματά της σε χρυσό. Στη δεύτερη περίπτωση, η Κεντρική Τράπεζα θα μπορούσε να "παραγάγει" άμεσα χρήμα και να τα δώσει στον αγρότη. Εύκολα γίνεται αντιληπτό ότι το πρώτο σενάριο περιορίζει την επέκταση της οικονομικής δραστηριότητας και δημιουργεί αποπληθωρισμό, ενώ στο δεύτερο

σενάριο η οικονομία αναπτύσσεται ταχύτερα, αλλά μαζί με αυτήν και ο πληθωρισμός. Ο περιορισμός του πληθωρισμού δείχνει τις περισσότερες φορές να είναι μια εύκολη υπόθεση. Αρκεί η άνοδος των επιτοκίων και η αύξηση των υποχρεωτικών αποθεματικών των τραπεζών για να τον "σκοτώσεις". Οδυνηρό πολλές φορές, αλλά ακόμα και οι επιπτώσεις έχουν τις μεθόδους θεραπείας. Ο αποπληθωρισμός, από την άλλη μεριά, δεν γιατρεύεται τόσο εύκολα. Ας δούμε την Ιαπωνία, που επί 25 χρόνια προσπαθεί να ξεφύγει.

Η κρίση αξιοπιστίας

Το 2008, το παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα έζησε τη μεγαλύτερη ίσως κρίση του από τότε που οι Ναϊτες Ιππότες δημιούργησαν τις πρώτες τράπεζες. Του συνέβη ό,τι χειρότερο μπορεί να συμβεί σε ένα τραπεζικό σύστημα. Έχασε την αξιοπιστία του. Κανείς δεν δεχόταν να δανείσει σε κανέναν. Οι Κεντρικές Τράπεζες αποφάσισαν να αποκαταστήσουν την αξιοπιστία του συστήματος αναλαμβάνοντας εκείνες τον ρόλο του δανειζόμενου μέσω των προγραμμάτων πιστωτικής επέκτασης. Με λίγα λόγια, τύπωσαν καινούργιο χρήμα και αγόρασαν δάνεια. Το γεγονός αυτό βρήκε μεγάλη αντίδραση σε μια μερίδα της κοινής γνώμης, θεωρώντας ότι οι Κεντρικές Τράπεζες παρέχουν ανεξέλεγκτα χρήμα για να σώσουν τους υπαίτιους για την κρίση τραπεζίτες και εν γένει καπιταλιστές με τα χρήματα των φορολογουμένων. Το μήνυμα ήταν ξεκάθαρο. Έπρεπε να βρεθεί κάποιο είδος χρήματος, μη εξαρτώμενο από τις Κεντρικές Τράπεζες. Και κάπου εκεί γεννήθηκε το Bitcoin. Ένα νέο νόμισμα, εντός ή εκτός εισαγωγικών, η κυκλοφορία του οποίου δεν εξαρτάται από το Κεντρικό Σύστημα. Ουσιαστικά, δεν εξαρτάται από κανέναν. Τα Bitcoins έχουν περιορισμένο αριθμό και πρέπει να "εξοριστούν" ηλεκτρονικά. Ο χρυσός της νέας εποχής! Σε πρώτη ανάγνωση, το Bitcoin δείχνει ιδιαίτερα πρωτοποριακό, όμως η κύρια θεωρητική δομή του είναι βαθιά συντηρητική. Είναι ο "χρυσός κανόνας" στην τεχνολογική εποχή. Μια επιστροφή στο παρελθόν στο περιβάλλον τού σήμερα.

Τα μεγάλα ρίσκα

Εξαιρώντας την εκμετάλλευση του βραχυπρόθεσμου κέρδους, το οποίο κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει, η επένδυση σε Bitcoins δεν δείχνει μια καλή ιδέα για τους εξής λόγους:

- Πρώτον, οι Κεντρικές Τράπεζες και οι κυβερνήσεις των οργανωμένων κοινωνιών στις οποίες όλοι ζούμε είναι πολύ δύσκολο να αφήσουν την ανεξέλεγκτη διάχυση νέου χρήματος από ένα αποκεντρωμένο και μη ελεγχόμενο σύστημα. Η δυνατότητα που έχουν να νομοθετούν τους δίνει τη δύναμη να παρέμβουν. Και τότε το μέλλον των κατόχων Bitcoins είναι αβέβαιο.

- Δεύτερον, εάν οι Κεντρικές Τράπεζες είναι σκληρές, κακές και άκαρδες, δεν μπορούν να συγκριθούν ούτε στο ελάχιστο με τους απανταχού ιδιαίτερα ευφυείς hackers. Το τελευταίο δείγμα, μέχρι τη στιγμή που γραφόταν το παρόν, ήταν η ηλεκτρονική επίθεση σε ανταλλακτήριο της Ν. Κορέας.

- Τρίτον, τα Cryptocurrencies, ακριβώς λόγω της έλλειψης κανονιστικού πλαισίου, χρησιμοποιούνται ως μέσο για το ξέπλυμα χρήματος από παράνομες δραστηριότητες αλλά και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Το γεγονός αυτό τα κατατάσσει στους εχθρούς των

φορολογικών και αντιπρομοκρατικών υπηρεσιών. Πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν ότι γίνεται, ειδικά στην Ευρώπη, μια κολοσσιαία προσπάθεια για τον περιορισμό της διακίνησης χρήματος από παράνομες δραστηριότητες.

- Τέταρτον, μπορεί τα Cryptocurrencies να είναι το χειρότερο μέρος για να τοποθετήσεις τις αποταμιεύσεις σου, αποτελούν όμως ένα ιδανικό μέσο για βραχυπρόθεσμη κερδοσκοπία. Τράπεζες όπως η Goldman Sachs ζητωκραυγάζουν βλέποντας τους τζίρους να ανεβαίνουν σε προϊόντα όπου κατά κανόνα τα spreads είναι ιδιαίτερα υψηλά, γεγονός που μπορεί να τους αποφέρει μεγάλα κέρδη στο μέλλον. Και είναι πραγματικά ειρωνικό εάν σκεφτεί κανείς ότι τα Cryptocurrencies δημιουργήθηκαν για να παρακάμψουν το "δαιμονικό" τραπεζικό σύστημα. Τα ανωτέρω δεν σημαίνει ότι αυτά θα εξαφανιστούν. Το πλέον πιθανό είναι ότι θα αποτελέσουν ένα φθινό και άμεσο μέσο για αγορές στο Internet, αλλά είναι, κατά την άποψη του γράφοντος, αδύνατο να αντικαταστήσουν τη δυνατότητα των Κεντρικών Τραπεζών να ελέγχουν την κυκλοφορία του χρήματος.

- Επιπροσθέτως, η καταστροφή τους κρύβεται στην ίδια την επιτυχία τους. Όσο γίνονται πιο δημοφιλή, όλο και περισσότερα βγαίνουν. Αυτό, όμως, καταργεί τον βασικό κανόνα της ύπαρξής τους. Την περιορισμένη προσφορά. Και, λόγω της απουσίας κεντρικού μηχανισμού ελέγχου, κανείς δεν μπορεί να περιορίσει τη συνεχή αύξηση της κυκλοφορίας καινούργιων Cryptocurrencies. Αυτό, όμως, παράγει ακριβώς το αντίθετο επιθυμητό αποτέλεσμα: απεριόριστη προσφορά.

Τομέλλον "φυγείν αδύνατον". Τα Cryptocurrencies είναι μια φούσκα που θα καταρρεύσει κάτω από το βάρος της ίδιας της της επιτυχίας. Το πότε δεν μπορεί κανείς να το προβλέψει. Μπορεί, όμως, να λάβει τα μέτρα του.

** Ο κ. Χαράλαμπος Αγγελετόπουλος είναι αντιπρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Whitetip Investments ΑΕΠΕΥ.*

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](http://Capital.gr)